

N:o 83.

Af herr **J. Andersson** i Baggböle, om anslag till understödjande af myrutdikningar och vattenaftappningar m. m.

Såsom känt, har Riksdagen sedan lång tid tillbaka till understödjande af frostminskningsföretag årligen plägat ställa ett anslag å extra stat till Kungl. Maj:ts förfogande. Ehuru alltså staten, särskildt på sista tiden, gjort rätt stora uppoffringar för ändamålet genom tillhandahållande af medel för bidrag till kostnader för utdikning af frostförande och vattendränkta myrmarker, återstår likväl ännu mycket att göra från statens sida uti ifrågavarande hänseende. I betraktande af den stora arealen inom vårt land af dylika marker, hvilka äro till stort men för närliggande bygd, ligger det ock, enligt mitt förmenande, vikt däruppå, att hvad från statens sida skall åtgöras också varder *skyndsamt* åvägabragt.

Utdikning af dessa frostförande myrmarker bidrager väsentligen till utveckling och förbättring af vårt jordbruk. Det bereder äfven tillfälle till ökad kolonisation. Men för att vinna dessa stora och i nationalekonomiskt afseende eftersträfvansvärda mål måste staten träda hjälpande emellan och visa sin offervillighet i något utsträcktare grad än hittills varit, fallet. Jag tror, att enda utvägen härvidlag är att öka de årliga anslagen till utdikning af frostförande och vattendränkta myrmarker. I sådant hänseende skall jag i denna min motion tillåta mig föreslå, att dessa anslag, hvilka från och med år 1903 utgått med ett belopp af 500,000 kronor för år, måtte höjas till en miljon kronor, äfvensom att därjämte måtte medgifvas den ändring i villkoren för erhållande och till-

godonjutande af statsbidrag till frostminskningsföretag, att den nuvarande bestämmelsen angående bekommande af halfva den beräknade utdikningskostnaden utan återbetalningsskyldighet måtte utsträckas till två tredjedelar af kostnaden. Om Riksdagen funne godt medgifva en dylik förändring i villkoren, är jag fullt förvissad därom, att en stor fördel skulle ernås för den mindre bemedlade hemmansägaren. Och detta är särskildt af ett trängande behof för de nordligaste länen. Till belysning af denna fråga må framhållas, hurusom det ej sällan inträffar, att en bonde, som befinner sig i knappa ekonomiska omständigheter, icke anser sig kunna våga att anlita statsanslaget till ett frostminskningsföretag, då han själf skall bekosta halfva kostnaden, som kanske uppgår till mera, än hela hans egendom är värd. Huru gärna han än önskade, att företaget kunde komma till utförande, måste han ändock afstå från detsamma dels på grund af den stora direkta utgift, som skulle drabba honom för företagets åstadkommande och dels med afseende fäst jämväl å kostnaderna för företagets framtida underhåll. Detta allt gör, att måhända just de företag, som äro mest behöfliga och efterlängtade, blifva afskräckande för jordägaren, hvilken hyser berättigade farhågor att inom den närmaste framtiden få se sig så godt som ruinerad genom företaget.

De fördelar, som staten *indirekt* vinner genom att understödja företag i ändamål att minska frostländigheten, äro onekligen icke ringa. Odlingsbara myrmarker blifva uppsökta och föremål för odling. Därpå blifver en gifven följd, att taxeringsvärdet å de jordbruksfastigheter, där markerna äro belägna, betydligt stiga, hvarigenom staten direkt tillföres ökade inkomster. Genom en utvidgad odling kan också en ökad befolkning få sin existens inom landet. Och detta är af den allra största vikt, ty därigenom motverkas emigrationen. Då detta är en fråga, som ju för närvarande icke så litet intresserar vårt land, skall jag något närmare ingå på densamma.

Statistiken visar, att årligen flera tusental af unga, kraftiga medborgare lämna fosterlandet för att på andra sidan Atlanten söka sin utkomst, som de, med flit och energi, likaväl kunna få här hemma. Om detta blott kunde fullt klargöras för dem, som hysa tankar på att utvandra, är det sannolikt, att de flesta af dem skulle stanna hemma. De veta heller icke, hvilka oerhörda svårigheter de nästan undantagslöst gå till mötes i det främmande landet, huru de där för sitt uppehälle måste öfveranstänga sig, samt att de i nödens och olyckans stund stå utan det skydd och den hjälp, som de här alltid kunna påräkna. Det erkännes

numera från alla håll, att man bör söka göra hvad i landets förmåga står att hämma emigrantströmmen. Gifvetvis är det staten, som bäst och kraftigast kan träda hjälpare och underlättande emellan. Statsmakterna böra fördenskull gå i författning därom, att genom rationella och lämpliga åtgärder de emigreringslystna unga männen och kvinnorna gifvas förbättrade framtidsutsikter här hemma i Sverige, där egna hem kunna beredas lättare än i något annat land, på våra mångtusentals hektar odlingsbara mossar, på våra vidsträckta kronodomäner och i öfrigt litet hvarstades, där den enskilda företagsamheten understödjes. Genom beviljande af medel för understödjande af odlingsföretag gör staten en god insats för hämandet af emigrationen.

Såväl landtbruksstyrelsen samt väg- och vattenbyggnadsstyrelsen som föredragande departementschefen hafva också kraftigt betonat nödvändigheten af att öka anslaget till de frostförande sumpmarkernas utdikning. Departementschefen yttrar härom till statsrådsprotokollet: »Behovvet att öka anslaget till de frostförande sumpmarkernas utdikning har tydligen framträdt kraftigare år efter år och torde icke böra lämnas obeaktadt, i synnerhet som de utgifter, hvilka staten för det afsedda ändamålet ikläder sig, i en framtid säkerligen komma att rikligen återgäldas genom klimatets förbättring, utvidgad odling och ökad befolkning. Inom flera delar af landet, men synnerligast i Norrland, förefinnes i stor mängd frostförande sankmarker, hvilkas afdikning öfverstiger den enskilda ägarens förmåga att utföra. Därtill kommer, att kommunikationernas storartade utveckling inom landets nordligaste delar har beredt ökade tillfällen till kolonisation därstädes, för hvilken kolonisation emellertid torrläggning af lämpligt belägna myrmarker utgör en nödvändig förutsättning; jag är därför lifligt öfvertygad om den nytta, som beredes landet genom statsunderstöd för ifrågavarande ändamål.»

På grund af hvad departementschefen sålunda anført, hemställes nu i statsverkspropositionen under 9 hufvudtiteln, punkt 47, att ifrågavarande anslag må för 1906 utgå med ett belopp af 700,000 kronor.

Då jag emellertid med hänsyn till hvad jag i min förevarande motion framhållit är af den öfvertygelsen, att behovet icke blifver erforderligt tillgodosedt genom ett anslag till allenast sistnämnda belopp samt bibehållande af nu gällande villkor för statsbidragens erhållande, har jag, på sätt ofvan omförmälts, ansett mig böra härmed föreslå:

att på extra stat för år 1906 ställes till Kungl. Maj:ts förfogande, till understödjande, medelst anslag utan återbetalningsskyldighet, af sådana myrutdikningar och vattenaftappningar, hvilkas ändamål är att minska frostländigheten för närliggande bygd, 1,000,000 kronor; äfvensom

att Riksdagen ville besluta sådan ändring i villkoren för erhållande af understöd af statsmedel till frostminskningsföretag, att anslag till dylika företag må af Kungl. Maj:t bestämmas till högst två tredjedelar af den beräknade kostnaden enligt den fastställda arbetsplanen.

Stockholm den 24 januari 1905.

J. Andersson.

I motionens syfte instämma:

Ollas A. Ericsson.

J. E. Granlund.

B. P. Ersson.

P. Hörnstén.

C. J. Öberg.

D. Holmgren.

Johan Olofsson.

J. Bromée.

P. Zimdahl.

Joh. Er. Nordin.
